

Miljøministeriet

Folketingets Lovsekretariat
Christiansborg
1240 København K

J.nr. 2021-2484
Den 9. februar 2021

Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. S 833 stillet den 1. februar 2021 af Carl Valentin (SF).

Spørgsmål nr. S 833

"Vil ministeren sikre, at forbuddet mod at holde hvaler indespærret og mod at foretage forsøg med dyr fanget i naturen respekteres i Danmark, i stedet for at der som det eneste land i Europa give dispensation fra forbuddet?"

Begrundelse

Der henvises til pressemeddelelse udsendt af World Animal Protection Danmark den 29. januar 2021, hvoraf det bl.a. fremgår, at centeret Fjord & Bælt i Kerteminde i årevis har holdt flere marsvin indespærret og brugt dem til både shows og forsøg, og at hvalerne har lidt skade bl.a. på hørelsen, som er hvalernes vigtigste sanseapparat. To unge marsvin er tilkommet i efteråret og vinteren og bør efter spørgerens opfattelse straks sættes fri.

Svar

Jeg har forelagt spørgsmålet for Miljøstyrelsen, som har oplyst:

"Marsvin fremgår af EU-habitatdirektivets bilag IV og er derfor omfattet af en særlig beskyttelse, som i dansk ret bl.a. er gennemført ved artsfredningsbekendtgørelsen. Dette indebærer bl.a. et forbud mod alle former for forsætlig indfangning og drab samt opbevaring og udstilling af enheder, der er indsamlet i naturen. Miljøstyrelsen kan dispensere fra disse regler under særlige betingelser.

Fjord & Bælt centret er den eneste facilitet i Danmark, der har en midlertidig dispensation til hold af marsvin i fangenskab, og praksis er meget restriktiv. Dispensationen gælder frem til 31. december 2021, hvorefter Fjord & Bælt skal ansøge om en ny dispensation til hold af marsvin eller evt. indhentning af nye dyr.

Miljøstyrelsen har vurderet, at der ikke findes alternativer til indfangning af individerne for at kunne udføre forskningsprojekter, og at individerne indfanges i Bælthavet, hvor bestanden er forholdsvis stabil og stor nok til, at en indfangning ikke ville have en væsentlig påvirkning på bestanden. Der er ved dispensationen lagt vægt på, at de indfangede marsvin vil blive anvendt til forskning og formidling, der bidrager med viden til forvaltning og beskyttelse af arten. Undervandsstøj og bifangst er to væsentlige trusselsfaktorer for marsvin, og forskning, der kan bidrage med viden til at forvalte disse faktorer, vurderes at være væsentligt for at beskytte arten.

Flere end 100 videnskabelige studier er blevet publiceret siden Fjord & Bælt centret startede deres forskning, og at det er styrelsens vurdering, at Fjord & Bælt leverer en saglig og vigtig viden om marsvins adfærd. Miljøstyrelsen har ikke kendskab til, at hvalerne skulle have lidt

permanente skader på hørelsen. Ved gennemførelse af forsøg med lyd kan der dog indtræde en såkaldt ”diskotekseffekt”, dvs. et kortvarigt hørelsestab efter eksponeringen, men hørelsen kommer tilbage til det normale efter få timer.

Forskningsresultaterne fra Fjord & Bælt er blevet formidlet til ASCOBANS, der er en organisation i FN-regi i henhold til en regional aftale om beskyttelse af små hvaler, og den har anerkendt, at Fjord & Bælt har udført brugbar forskning.

Miljøstyrelsen kan fremhæve følgende forskningsfelter, der er tilvejebragt på baggrund af Fjord&Bælts forskning:

- Udvikling og kalibrering af metoder til brug på vilde dyr, men under kontrollerede forhold på kendte dyr.
- Fundamental hørefysiologi, herunder følsomhed for støj.
- Karakterisering af marsvins biosonar, til forståelse for marsvins fødesøgning og orientering i støj, herunder at opdage og undgå fiskeredskaber.

Det er ikke resultaterne af de enkelte forsøg, der direkte frembringer ny forvaltning, men summen af den akkumulerede viden, der løbende bygges oven på den eksisterende viden, og som øger forståelsen for de vilde marsvins behov. Denne viden kan indgå i fastsættelse af grænseværdier og til vurdering af effekt af afværgeforanstaltninger i forbindelse med fiskeri mv. F.eks. har et forsøg med marsvin (fra 2005-2007) dannet hovedgrundlaget for al tysk lovgivning vedrørende undervandsstøj.

I øvrigt kan Miljøstyrelsen oplyse, at de indtagne marsvin ikke er aktivt indfanget, da der er tale om dyr, som er fanget som bifangst og derefter bragt til Fjord & Bælt. I september 2020 blev to marsvin bifanget i bundgarn ved Korsør. Den ene var ekstrem underernæret og havde alvorlige skader på kroppen efter angreb fra en sæl i bundgarnet. Den anden var underernæret, men ellers i fin stand. Den svageste døde efter få dage i Fjord & Bælt, men den anden tog efterfølgende på og er nu i fin stand. I november 2020 blev yderligere to dyr bifanget, hvoraf den ene var død i garnet og den anden var underernæret og angrebet af lungeorm. Den sidstnævnte blev efter ankomst på Fjord & Bælt behandlet og er nu rask. Det er vurderingen, at den sidst tilkomne ikke ville have overlevet, hvis ikke den var blevet taget ind på Fjord & Bælt og behandlet.”

Lea Wermelin

/

Charlotte Brøndum